

Posudek na bakalářskou práci

Petry Boumové

Genderová socializace v mateřské škole

Tato práce je v českém akademickém prostředí zatím ojedinělá svým zaměřením i použitou metodou. Diplomandka využila svého sociálního kapitálu k přístupu do prostor mateřských škol, kde povedla nezúčastněné pozorování. Ke všem krokům své práce – teoretické přípravě, metodologické přípravě, sběru dat i analýze – přistupovala mimořádně zodpovědně a svědomitě. Její práce přinesla zajímavé výsledky zejména v rovině dokumentování aktivního „doing gender“ samotnými dětmi.

Teoretická část je logicky uspořádaná, postupuje od základních paradigmat k obecným teoriím socializace, poté genderové socializace, až po specifickou problematiku socializace ve školských zařízeních. U mateřských škol se pak mimo jiné věnuje i otázce formálního a neformálního kurikula. Tyto aspekty teoretického rámce, který se vytvářela, nacházela samostatně stejně jako jeho logickou stavbu. Výklad sleduje vlastní logickou linii a není tedy jen bezduchou snůškou konspektů, což u bakalářských prací není samozřejmé. Zejména je třeba ocenit vytvoření analytického nástroje, autorizovaného souboru maskulinních a femininních stereotypů, jež posléze umožňují jejich identifikaci při pozorování a analýze (viz tabulka na straně 8-9). Teoretická východiska jsou tedy úzce propojena s výzkumnou otázkou. Za nepřilíši šťastné považuji příliš jemné členění podkapitol, jež mnohdy zaujímají pouze jednu stranu. U nejobecnějších teoretických otázek týkajících se jak konstruktivistického přístupu, tak i diskuse k pojmu gender, je ještě znát určitá nezkušenost v práci s teoriemi. U shrnutí tezí bych uvítala více konkrétně zaměřené teze vztahované k analýze. Po řemeslné stránce však zpracování teoretické diskuse není co vytknout, způsob odkazování je zcela korektní. O svědomitosti přístupu svědčí také značný rozsah použité sekundární literatury.

Po pečlivém nastudování u nás ne příliš používané metody nezúčastněného pozorování diplomandka hledala adekvátní způsob zaznamenávání. Oceňuji, že „usazování“ techniky sběru dat bylo reflektovaným procesem, také spojeným s intenzivními konzultacemi, a mám za to, že zvolený konečný postup byl funkční. Metoda, výběr vzorku a postupy, stejně jako celý průběh a komunikace s učitelkami jsou v práci náležitě popsány a zdůvodněny. Oceňuji také reflexi možných metodologických otázek, jež se při výzkumu vyskytly, dobře zdůvodněno je i rozhodnutí zaměřit se na modelové situace. Analýza je provedena rovněž pečlivě a vnímavě a všímá si i poměrně subtilních genderových jevů, pozornost věnuje například samotným prostorům, v nichž se činnosti a interakce dětí odehrávají. Důležité bylo také uplatnění intersekcionality v tom smyslu, že si diplomandka všimla významu věku dítěte ve vztahu ke genderovým interakcím. Tyto vazby jsou v práci velmi dobře zdokumentovány a vysvětleny. V analýzách věnuje náležitou pozornost jak genderové polaritě, tak hierarchii. Jako vedoucí práce vím, že diplomandka své analýzy postupně zjemňovala a prohlubovala, náležitý čas, který práci věnovala, přinesl své ovoce. Vyzdvihnout je však třeba také způsob, jakým diplomandka formulovala své závěry vzhledem k danému materiálu, vědomí komplexnosti a často nejednoznačnosti genderovaných situací. Uvědomuje si jejich variabilitu a komplexnost a vyvarovala se zjednodušených a předpojatých závěrů. Jazyková úroveň práce je výborná jak v gramatice, tak ve stylistice.

Bakalářskou práci Petry Boumové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Hana Havelková, PhD.
Vedoucí bakalářské práce

V Rožtokách 3.9.2012